

[A. C. Normann.]

lem ydre og indre kræfter. Valutaforbedringen er overbevisende og reel. Renten er faldet, arbejdsløsheden nedbragt, samtidig med at en af de store årgange af unge er marcheret ind på arbejdsmarkedet og er blevet opsuget dér, og opsparingen er øget stærkt, bl. a. som følge af, at tilliden til kronen er blevet genskabt. Alt dette gør, at vi nu har midler til at tage fat på den investeringsforøgelse, der må komme, når konjunkturedæmpningen ude omkring ophører; vi må gøre os klart, at vi har haft en valutafordel af konjunkturfaldet, en fordel, der ikke vedvarer under andre forhold, og så er det godt at vide, at vi har en stødpude. Vi må blot ikke slå os til tåls med, at vi nu er ovenpå. Det, vi har opnået, er en forbedring, ikke en tryghed, og der ville unægtelig have været mere glæde ved at tænke på den store fremgang, hvis den ikke var opnået på det samme tidspunkt, som bragte landbrugserhvervet ind i en såre kritisk periode.

Der er i det forløbne år udrettet meget for at tage brodden af landbrugskrisen — mere vel i denne korte periode end under nogen regering igennem 25 år. Omkostningerne er lettet, inflationen standset, finansieringsmulighederne forbedret, og korn- og afsætningslove er gennemført. Men landbruget er for stort og for eksportafhængigt et erhverv til, at statens love kan redde dets økonomi i en tid, hvor det ikke er andre landes landbrugere, det skal konkurrere med, men andre landes statskasser; det er jo det, der er tilfældet ved den handelspolitik, der føres snart sagt på alle sider af os.

Selvfølgeføles det høje omkostningsniveau meget stærkere af landbruget nu, da indtægten er lille, og dette understreger sammen med valutahensynet, at vi må gøre alt for at fastholde grebet om pengeværdien og fortsætte bestræbelserne for at hindre omkostningsstigninger.

Under de bedre forhold for den offentlige økonomi er det, at fristelsen til at slippe taget melder sig for tidligt, en fristelse, som det danske folketing er faldet for et par gange tidligere i perioden siden den sidste krig. Det radikale venstre regner imidlertid med, at regeringen vil fortsætte sin hidtil

virkningsfulde indsats for prisernes stabilisering og forbrugets begrænsning i alt fald et stykke tid endnu. Hensynet til landbruget kræver det, og risikoen for en forringelse af valutastillingen er stadig stor. Valutatilgangen er foreløbig tvivlsom både fra landbruget og fra skibsfarten, og jeg tror, at hvis konjunktoren i USA vender og det samme sker i andre lande, vil importen på ny tage fart. Derfor er vor stødpude for ringe trods den store fremgang. Først når vi kommer op på en valutareserve svarende til mindst et par måneders importværdi, bør vi betragte tilstanden som nogenlunde betryggende.

Det er klart, at der altid kan rejses diskussion om og gøre sig mange meninger gældende om, hvor det naturlige hvilepunkt for bestræbelserne for at forøge valutareserven er. Ved tidligere forhandlinger og overvejelser har man sammenlignet med andre lande, som var i en sådan økonomisk situation, at vi fandt det naturligt at sammenligne os med dem; sammenligningen faldt sådan ud, at jeg ikke mener, at den valutareserve, man bør tilstræbe, er mindre end svarende til 2-3 måneders importværdi, og selv dette er ikke nogen målestok for, hvad man bør tilstræbe. Men sammenlignet med andre lande vil det i alt fald bringe os i en god position. Der mangler stadig en hel del, før vi når dette mål.

Et af de mange lyspunkter ligger i de 3-årige arbejdsoverenskomster og i, at lønforbedringerne i foråret trods alt holdtes på et rimeligt niveau, selv om de desværre ikke svarede til en produktionsstigning af samme omfang. Det er meget glædeligt — jeg havde næsten lyst til at betegne det som en historisk begivenhed — at de to parter på arbejdsmarkedet i enighed kunne udsende en erklæring om, at forudsætningen for de aftaler, der var truffet, var en øget produktiv indsats. Hvis det er den ånd, der fra nu af bliver den rådende mellem parterne på arbejdsmarkedet, vil de begge få store fordele derved, og det vil det øvrige samfund også.

Den arbejdsfred, vi nu er sikret i en 3-årig periode, skulle give ro til at foretage en nøjere overvejelse af hele det arbejdsretlige forhold. Jeg vil gerne påpege, at den sta-